

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОВІТРЯНИХ СИЛ імені ІВАНА КОЖЕДУБА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для науково-педагогічних працівників
щодо проведення практичних занять вночі

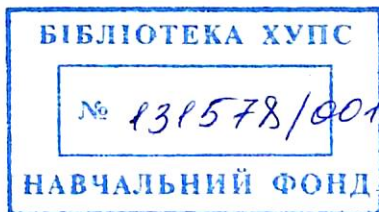

Харків
2019

ЗСС.4
М54

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОВІТРЯНИХ СИЛ імені ІВАНА КОЖЕДУБА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для науково-педагогічних працівників
щодо проведення практичних занять вночі

Харків
2019

УДК 621.396.9(075.8)
М54

*Затверджено до видання вченою радою
Харківського національного університету
Повітряних Сил імені Івана Кожедуба
(протокол № 16 від 27.11.2018 р.)*

Автори: О. О. Сокол, В. О. Лебедев, О. В. Симоненко, О. В. Чечуй.

Рецензенти: В. І. Василюшин, доктор технічних наук, доцент.
І. Л. Костенко, старший науковий співробітник.

**Методичні рекомендації для науково-педагогічних працівників
М54 щодо проведення практичних занять вночі** / О. О. Сокол,
В. О. Лебедев, О. В. Симоненко, О. В. Чечуй. – Х. : ХНУПС, 2019. –
60 с.

Методичні рекомендації розроблені з метою надання допомоги науково-педагогічним (педагогічним) працівникам та інженерно-технічному складу навчально-тренувальних комплексів у підготовці та проведенні практичних занять на техніці зв'язку та радіотехнічного забезпечення у нічну пору доби та їх технічного забезпечення.

Основною метою написання методичних рекомендацій є систематизація й викладення роздрібненої та розосередженої по декільком джерелам інформації щодо особливостей проведення практичних занять вночі, а також узагальнення досвіду експлуатації засобів зв'язку та РТЗ польотів під час використання за призначенням у зоні ООС (АТО).

Інформація, викладена в рекомендаціях надасть допомогу науково-педагогічним та інженерно-технічним працівникам досконало оволодіти особливостями проведення практичних занять вночі, організувати нічні заняття і впевнено керувати діями тих, хто навчається.

УДК 621.396.9(075.8)

© Сокол О. О., Лебедев В. О., Симоненко О. В., Чечуй О. В., 2019
© Харківський національний університет Повітряних Сил
імені Івана Кожедуба, 2019

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
ВСТУП.....	5
1. ЗАГАЛЬНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ ВНОЧІ.....	6
1.1. Загальні положення.....	6
1.2. Рекомендації щодо підготовки практичного заняття вночі	7
1.3. Рекомендації щодо організації проведення практичного заняття вночі.....	10
1.4. Рекомендації щодо підвищення ефективності проведення практичного заняття вночі.....	15
2. ДОВІДКОВИЙ МАТЕРІАЛ ЗА ДОСВІДОМ ДІЙ ПІДРОЗДІЛІВ У ХОДІ ООС (АТО) ДЛЯ УРАХУВАННЯ ПРИ ПЛАНУВАННІ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ ВНОЧІ.....	18
2.1. Загальні особливості дій вночі.....	18
2.2. Особливості проведення маршу вночі	20
2.3. Особливості розгортання ВЗ та РТЗ на позиції підрозділу вночі	45
2.4. Досвід застосування засобів введення противника в оману	53
ПІСЛЯМОВА.....	56
ЛІТЕРАТУРА.....	57
ДОДАТОК.....	58

ПЕРЕДМОВА

У методичних рекомендаціях для науково-педагогічних (педагогічних) працівників розглянуто питання підготовки та проведення практичних занять вночі. Основна увага зосереджена на особливостях застосування за призначенням засобів зв'язку та радіотехнічного забезпечення польотів, з огляду на досвід їх використання в ході ООС (АТО). Крім того, викладені основні принципи та загальні підходи до дій підрозділів зв'язку та РТЗ вночі.

Методичні рекомендації узагальнюють досвід проведення практичних занять, в тому числі нічних, на кафедрі радіоелектронних систем пунктів управління Повітряних Сил та кафедрі авіаційних радіотехнічних систем навігації та посадки, а також багаторічний досвід застосування засобів зв'язку та РТЗ у військах з урахуванням досвіду ведення бойових дій в сучасних умовах.

Методичні рекомендації призначені для індивідуального користування науково-педагогічними працівниками та інженерно-технічним складом навчально-тренувального комплексу під час підготовки до практичних занять та безпосередньо при відпрацюванні навчальних питань в ході проведення заняття.

Матеріал методичних рекомендацій викладений у відповідності з програмою навчальних дисциплін “Бойове застосування вузлів зв'язку частин та підрозділів Повітряних Сил”, “Військова техніка електрозв'язку”, “Військова техніка радіотехнічного забезпечення польотів державної авіації України”, “Бойове застосування вузлів РТЗ польотів державної авіації”, “Практика з експлуатації військової техніки РТЗ” та “Полігонна практика” і розрахований у першу чергу на підготовку курсантів, які навчаються за спеціалізацією “Радіоелектронні системи та засоби командних пунктів Повітряних Сил” та “Радіоелектронні системи забезпечення польотів авіації”. Крім того, методичні рекомендації можуть бути використані під час підготовки офіцерів запасу із студентів за військово-обліковими спеціальностями “Бойове застосування військових частин і підрозділів зв'язку та радіотехнічних засобів авіації” та “Експлуатація та ремонт засобів радіотехнічного забезпечення польотів”.

ВСТУП

Досвід застосування підрозділів зв'язку та РТЗ під час операції об'єднаних сил та антитерористичної операції на території Луганської та Донецької областей (ООС (АТО)) довів необхідність ведення дій не тільки вдень, але і вночі. Нічний час доби створює умови для скритності їх проведення та здатен забезпечити певну раптовість. Однак реалізація цих переваг в діях пов'язана з деякими обмеженнями, які впливають на ефективність дій особового складу, застосування озброєння і військової техніки. Щодо застосування підрозділів зв'язку та РТЗ, в першу чергу це стосується переміщення маршем, розгортання (згортання) техніки та організації наземної охорони і оборони позиції підрозділу. У нічний час істотно обмежується видимість і дальність виявлення об'єктів спостереження, знижуються можливості з оцінки кольору та конфігурації об'єктів та місцевих предметів, ускладнюється пересування та орієнтування, а також управління діями підрозділу, знижується ефективність застосування більшості видів зброї.

Ніч не повинна бути причиною зниження активності дій. Навпаки, нічну темряву необхідно використовувати для подальшого нарощування можливостей пунктів управління в першу чергу за рахунок виконання маневру силами та засобами зв'язку і радіотехнічного забезпечення польотів.

В цілому досвід ведення бойових дій свідчить про те, що нічні дії є звичайними діями військ. Тому виникає об'єктивна необхідність в навчанні підрозділів вирішувати бойові завдання в нічних умовах так само, як і вдень.

На навчання діям підрозділів вночі виділяється приблизно третина навчального часу. Але для ефективного використання цього часу необхідна всебічна підготовка науково-педагогічних працівників та інженерно-технічного складу.

В матеріалі зосереджено увагу на особливостях підготовки до нічного практичного заняття, його організації та проведення з дотриманням усіх вимог техніки безпеки та обов'язковим виконанням елементів прихованості. Такий підхід є необхідним, оскільки райони розгортання підрозділів зв'язку та РТЗ, як правило, потрапляють у зону виявлення технічними засобами розвідки. Протидія цим засобам потребує від обслуги чіткого й усвідомленого розуміння своїх дій.

Методичні рекомендації можуть бути корисними на етапі підготовки бойових обслуг засобів зв'язку та РТЗ до виконання завдань за призначенням у зоні проведення операції об'єднаних сил.